

ESCAPE

PROGRAM: MAROKKO OG ANDALUCIA – PÅSKE I MAURERNES LAND

Dag 1

Oslo – Casablanca

29. mars: Tidlig avgårde med Air France sitt morgenfly fra Gardermoen til Paris, flybytte og så en kort flytur over stredet til Casablanca, der vi ankommer på tidlig ettermiddag. På vei til hotellet gjør vi en liten «bli kjent i byen»-runde, ser strandpromenaden, La Corniche, og de store plassene, den ene oppkalt etter tidligere kong Muhammed V. Her er arkitekturen preget av monumentalbygg i fransk kolonistil, med innslag av maurisk enkelhet.

Videre til den tidligere markedsplassen, Place de France, som ble bygget ut med boligblokker og flotte hoteller på 30-tallet og så ble oppkalt etter FN, Naciones Unies. Så lokker hotellet med en liten siesta før vi spiser middag på legendariske Rick's bar. Minnene om Ingrid Bergman og Humphrey Bogart henger ikke i veggene, for de er gjenreist i nyere tid. Men bildene på veggene minner om byen den gang, om det internasjonale miljøet under annen verdenskrig, og om flygelet og «As time goes by».

Dag 2

Casablanca - Rabat (ca 100 km)

30. mars: Vi prøver oss på en litt sen frokost og ser litt mer på byens franske og maurisk-inspirerte moderne arkitektur. Casablanca er en storby med mer enn tre millioner innbyggere, og er den kommersielle og økonomiske hovedstaden i Marokko – en forvirrende, men storslagen, metropol der det tradisjonelle og det moderne går hånd i hånd. Et eksempel på den nye tid er den gigantiske Hassan II-moskeen, som har en bønnehall som skal romme 25.000 bedende, og to hundre meter høye minareter.

På ettermiddagen når vi fram til Marokkos politiske hovedstad, Rabat, og ser det stilrene mausoleet til kong Muhammed V, og utforsker kunstnerkvarteret i Oudaya-området.

Dag 3

Rabat - Fes (ca 200 km)

31. mars: Vi begynner dagen med å se det største kongelige palass i Marokko og det arkeologiske museet, som er av overkommelig omfang. Så skal vi ut på landet, på en vei som er kjent allerede fra romersk tid for 2000 år siden. Ut på ettermiddagen når vi fram til

sagnomsuste Fes, fint beliggende der skogene i Mellom-Atlasfjellene stiger opp fra de fruktbare områdene på Sais-slettene.

Dag 4

Fes

1. april: Vi har dagen til disposisjon for å besøke utrolige Fes, den eldste av Marokkos kongebyer, landets åndelige og religiøse hjerte. For å få litt oversikt drar vi opp på høyden med merinidekongens graver. Mellom kaktuser og blålette agaver åpner utsikten seg mot Fes el-Bali, den historiske medinaen. Et hav av hustak der det sikker opp minareter og kupler.

Og så et dypdykk i herligheten, et av de best bevarte bysentra i den arabiske verden. I mer enn tusen år har mennesker levd og arbeidet her, i mer enn tusen år har fruktselgere og andre handelsmenn trålet de trange gatene og tilbudt sine varer i Talaa Kabira, hovedgaten som går tvers gjennom bydelen – en verden full av eksotisk liv, lyder og lukter. Vi skal se praktfull islamsk arkitektur, vi skal besøke et av de eldste keramikkverkstedene i byen, kjent for lekker, blå glasur og fantastiske mosaikker. Vi skal besøke det tradisjonelle veveriet der stoff til djellabaer – de karakteriske fotside kjortlene som både menn og kvinner bærer – produseres av håndspunnet garn av bomull, ull og silke av kaktusfiber.

I et kvinnekooperativ knyttes vakre fes-tepper. Siden besøker vi garveriet, som til alle tider har produsert det fineste lammeskinn til vesker og belter. Vi skal også besøke Al Qarawiyin-moskeen, bygget i 859 av flyktninger fra Tunisia, anført av en kvinne som ledet finansieringen. Her ble det første universitet i Marokko opprettet, hjem for noen av mauretids fremste lærde.

Dag 5

Fes – Meknes – Volubilis – Fes (ca 130km)

2. april: Det er vår og verden står i flor! Vi reiser gjennom et vakkert, blomstrende landskap og noen av de mest fruktbare områder i Marokko, til Moulay Idris, Marokkos hellige by. Idris var en etterkommer av Ali, profetens Muhammeds svigersønn. På flukt fra kaliffene i Baghdad, kom han hit til Maghrib, det fjerne vesten, og grunnla et arabisk-muslimsk dynasti. Hans grav er lukket for ikke-troende, men utsikten fra en høyde over byen er stor.

Volubilis var en by under mauretanske konger fram til 40-tallet etter Kristus. Da ga den romerske keiser Claudius byen Volubilis status som fristad, og en utbygging etter romerske idealer tok til og fortsatte til ut på 200-tallet. Ruiner gir en idé om hvordan byen var anlagt, og strålende mosaikker skildrer mytene deres og livet i byen.

Endelig besøker vi kongebyen Meknes, anlagt av den farverike Sultan Moulay Ismael sist på 1600-tallet. Med 500 konkubiner, 12.000 hester og 250.000 slaver ville han skape et Marokkos Versailles, med praktfull maurisk arkitektur midt i noen av landets mest fruktbare

områder.

Dag 6

Fes – Ifrane – Fes (ca 120 km)

3. april: Etter dager med byliv og kultur skal vi hvile sjel og sinn, og drar på utflukt til Ifrane, franskmennenes vintersportssted. Den lille, ganske europeiske, byen ligger fint til, nærmere 2000 meter over havet, svalt! Store rekreasjonsområder, mulighet for å gå litt i landskapet, se de store sedertreskogene, kanskje hilse på en berberape eller to...

Dag 7

Fes – Chiffonen (ca 200 km)

4. april: Vi reiser gjennom de dramatisk vakre Rif-fjellene, som på denne tiden byr på et blomsterhav uten like. Her ligger berberlandsbyer på rekke, og mange lever som de har gjort i århundrer – med en sterk vilje til å forsvare sin frihet og sin livsstil. De fleste har sin lille åkerlapp, noen husdyr, og klarer seg på et vis – selvberging i praksis.

Vi spiser lunsj i det grønne, og ut på ettermiddagen når vi fram til Chefchouen, idyllisk i skråningene mellom to fjell. Byen ble befolket av muslimer og jøder som ble jaget fra Andalusia da «kristne konger» erobret Granada i 1492, og det siste brohodet for maurisk sivilisasjon falt. En utrolig hyggelig by med hvite og blåfargede fasader, smale gater og små plasser. En sterk festning til forsvar mot de krigerske Rif-kabylene, berbere som ikke likte bykulturen og inntrengerne.

Dag 8

Chefchouen – Tetouan – Tanger (ca 70 km)

5. april: Tetouan var et brohode mellom Nord-Afrika og den mauriske utpost i al Andalous på spansk side. Da Granada falt, kom mange muslimer og jøder hit og fant et nytt hjem. Byen har ligget i konfrontasjonen mellom Europa og Afrika helt opp mot vår tid, og var i første halvdel av 1900-tallet internasjonal sone og spansk enklave i Marokko. Kunst og arkitektur er meget godt bevart, sterk innflytelse fra Granada – og rike håndverkertradisjoner lever videre i våre dager.

Tanger er det legendariske møtested for kunstnere og kunstnerliv, legendarisk dekadanse, en havneby der Europa og Afrika møtes. Etnografisk museum med klær og smykker, og vår siste marokkanske basar.

Dag 9

Tanger – Tarifa – Sevilla (båttur og så ca 210 km)

6. april: Vi bør komme oss opp i tide, dagen er spennende. Fra den travle havnen i Tanger med hurtigbåt over Gibraltarstredet, 45 minutter, og vi er i Europa! Fine veier i det sørlige Europa, men sjåføren trenger en pause eller to. Jerez, hjemby for den liflige drikk sherry, ligger lagelig til, og vi får en omvisning og en smak av både vin og tapas hos Tio Pepe.

Ut på ettermiddagen når vi fram til Sevilla, hvor vi skal bo rimelig sentralt i to døgn.

Dag 10

Sevilla

7. april: Vi skal utforske Sevilla, og begynner på Cartuja-øya, som har et kloster hvor Christoffer Columbus bodde da han forberedte sine store sjøreiser, og hvor han først ble begravd etter sin død. Her ble en verdensutstilling holdt i 1992 for å markere femhundreårsjubileet for indianernes oppdagelse av en verden hinsides havet.

Vi følger bredden av Guadalquivir, passerer San Thelmo-palasset, som er sete for Andalucias regjering, og når Maria Luisa-parken og Plaza de Espana, med flislagte fasader og den gamle tobakksfabrikken som i dag rommer Sevillas universitet. Katedralen ble bygget på ruinene av en gammel moske. Det tok 105 år å bygge den, verdens tredje største kirke. Den forsvaret sin plass på UNESCOs verdensarvliste. Her har Columbus funnet et varig hvilested etter at liket hadde ført en meget omflakkende behandling. Kirketårnet er ikke mindre kjent, La Giralda. Opprinnelig en minaret til en moske, bygget på romerske ruiner, omdannet til et kirkelig renesansemonument. På toppen står en værhane i bronse, El Giraldillo, plassert der på 1500-tallet.

Noen timer til egen disposisjon på ettermiddagen før vi samles til middag, med flamenco om ikke «den stille uke» har ført til at flamencoen er forstummet. Neppe! Og gatene er fulle av folk og prosesjoner.

Dag 11

Sevilla - Cordoba (ca 150 km)

8. april: En kort kjøretur fører oss til den andre perlen ved Guadalquivir. Cordoba ligger beskyttet av borgen Alcazar og mektige bymurer inn mot land. Bak murene åpner det seg en labyrinth av små, trange gater der muslimer, jøder og kristne en gang levde sammen. Cordoba var hovedstad i arabernes al-Andalus, og til tider sete for et uavhengig kalifat. Her begynte i år 785 arbeidet med å bygge en moske som gjennom århundrene ble utvidet til et enormt gudshus med 856 søyler og om lag 14000 kvadratmeter under tak, og de kristne la senere en domkirke midt inne i det enorme komplekset. Utvikling eller vandalisme?

Foran katedralen ligger Patio de los Naranjos, appelsinhaven, mot nord ligger klokketårnet og bakenfor ligger jødekvartret med Calleja de los Flores, blomstersmuget, og en labyrint av smågater som ser ut omtrent som i maurertiden. Her er det bare å fortape seg i en eventyrlig, levende historie, sammen eller på egenhånd.

Dag 12

Cordoba – Benalmadena Pueblo (ca 180 km)

9. april: Formiddagen til fri disposisjon, før vi etter lunsj har en drøyt to timers kjøretur til vårt hotell ved Costa del Sol, et lite, hyggelig sted i åsene høyt over kystens mylder, i småbyen Benalmadena. Godt å være der!

Dag 13

Benalmadena Pueblo

10. april: Den hellige uke, la Semana Santa, kulminerer langfredag. Markeringene i Sevilla er legendariske – og trekker altfor mange mennesker. I Benalmadena er tilstrømningen litt mindre, men dagen fylles av prosesjoner, tablåer og episoder av pasjonsspill. Vi lar oss oppsluke av en intens, medrivende markering av Jesu lidelse og død, der spansk fromhet, tradisjon og tro virkelig spilles ut sammen med et intenst folkeliv.

Dag 14

Benalmadena – Ronda – Benalmadena (ca 190 km)

11. april: Klynger av hus klamrer seg til fjelltopper eller hviler dypt nede i grønne daler. I det intense lyset blir man blendet av de hvitkalkede husene i det grå og grønne havet av klipper, buskas og jorder. De hvite landsbyene – los pueblos blancos – er essensen av Andalucias skjønnhet og romantikk. Her går historier om bandoleroene, landeveisrøverne, som i generasjoner gjorde livet som reisende i dette landskapet utrygt.

Høyt oppe i fjellene, delt i to av en dyp kløft, ligger småbyen Ronda, med elven Rio Guadalevin mellom to bydeler som bindes sammen av Peunte Nuevo, 100 meter over den brusende elven. I sør ligger Gamlebyen, med levninger fra maurisk tid, på nordsiden ligger el Mercadillo, det gamle markedsområdet. På klare dager seg man helt til Gibraltar og den afrikanske kysten.

Dag 15

Benalmadena – Granada – Benalmadena (ca 330 km)

12. april: Da Isabella av Castilla og Ferdinand av Aragon giftet seg, satte de det endelige

støtet inn mot muslimene i Spania, og i 1492 ga den siste emiren opp. Da den siste arabiske herskeren ble tvunget til å reise fra Granada, kastet han et blikk på slottet sitt, Alhambra, og trakk et sukk så dypt at fjellpasset med utsikt til Granada den dag i dag heter Suspiro del Moro – Maurerens sukk.

Det er lett å forstå ham: Granada var arabernes siste bastion, en gullalder var omme, og han etterlot seg palasset Alhambra, et av de vakreste og best bevarte byggverkene fra den mauriske kultur, med Sierra Nevadas snøkleddede topper som bakteppe. Selv om Alhambra er større enn de andre arabiske borgene i Spania, er det ikke murene som imponerer mest – det er når man kommer på gårdsplassen og inn i saler og rom at Alhambras skjønnhet utfolder seg. Her har arabiske arkitekter, kunstnere og håndverkere skapt sine mesterverk. Her er trengsel. Vi får to og en halv time, og blir nok del av en større gruppe. Allikevel, å besøke Alhambra er et privilegium. Alhambra er et smykke!

Dag 16

Hjemreise

13. april

13. april: Sen frokost før vi bryter opp og kjører utpå formiddagen til flyplassen i Malaga. Air France / Air Europe har avgang mot Paris sen ettermiddag. Flybytte før avgang mot Oslo Gardermoen der vi ankommer sen kveld.